QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA

ONOR IMĦALLEF
DR FRANCESCO DEPASQUALE
LL.D. LL.M. (IMLI)

Seduta ta' nhar il-Ħamis
Tlettax (13) ta' Jannar 2022

Rikors Numru 1009/17 FDP

Fl-ismijiet

Fatima Zahra Zeroual (Karta tal-Identita' Marokkina bin-numru AD 51755)

vs

Hashim Kuduzovic (Karta tal-Identita` Maltija bin-numru 81748A u Passaport tal-Bosnia Herzegovina bin-numru 6170148)

Il-Qorti:-

1. Rat ir-rikors datat 2 ta' Novembru 2017, li permezz tiegħu r-rikorrenti talbet is-segwenti:

    Illi** l-attriċi Fatima Zahra Zeroual u l-konvenut iżżewwġu fil-25 ta' Diċembru, 2009, ġewwa l-Marokk (kopja awtentika taċ-ċertifikat taż-żwieġ hawn annessa bħala* ***Dokument A), *u minn liema żwieġ ma twieldux tfal;*

    ***Illi** l-konvenut telaq mid-dar matrimonjali u ma baqax jagħti manteniment lill-attriċi sa' mill-1 ta' Lulju tas-sena 2010;*

***Illi** l-attriċi għamlet talba lit-Trial Court ta' Rabat fil-Marokk sabiex il-konvenut iħallasha l-manteniment abbażi ta' tletin elf Dirham Marokkin (30,000 MAD) ekwivalenti għal elfejn, seba' mija u wieħed Euro u ħamsin ċenteżmu (€2,701.50), skont ir-rata ta' skambju tal-10 t'Ottubru 2017, fix-xahar u dan sa' mill-1 ta' Lulju, 2010, u kif ukoll sabiex il-konvenut iħallasha l-kumplament tad-dota fl-ammont ta' mitejn elf Ewro (€200,000.00);*

Illi ma saret l-ebda separazzjoni de iure bejn il-partijiet;

*Illi l-konvenut għandu salarju ta' għoxrin elf Euro (€20,000) fix-xahar (vide l-kopja tad-dikjarazzjoni annessa u mmarkata bħala **Dokument B**);*

*Illi t-Trial Court ta' Rabat fil-Marokk iddeċidiet it-talba attriċi nhar it-28 ta' Novembru, 2016, fejn ordnat lill-konvenut Hashim Kuduzovic "to pay to the plaintiff 'Fatima Zahra Zeroual ' her alimony, at the rate of 10,000 MAD, (ekwivalenti għal disa' mitt Euro u ħamsin ċenteżmu (€900.50), skont ir-rata ta' skambju tal-10 t'Ottubru 2017) monthly, as from the 1st day of July 2010 and until loss of legal duty or modification of this decree by another and pay to her the remainder of her dowry, to wit: 200,000.00 Euros, with provisional enforcement of decree and makes the defendant bear legal costs", (kopja awtentika tas-sentenza hawn annessa u mmarkata bħala **Dokument C**);*

*Illi, sussegwentement, permezz ta' sentenza oħra tal-24 ta' Mejju, 2017, il-Qorti tal-Appell ta' Rabat fil-Marokk ikkonfermat l-imsemmija sentenza tat-Trial Court ta' Rabat, Marokk, datata nhar it-28 ta' Novembru, 2016, u ddeċidiet li l-General Treasury tal-Marokk hu responsabbli għall-ispejjeż legali relatati ma' l-ewwel sentenza, (kopja awtenika tas-sentenza tal-24 ta' Mejju 2017, hawn annessa u mmarkata bħal **Dokument D)**;*

Illi l-konvenut mhux biss ma ħallasx id-dota ta' mitejn elf Ewro (€200,000.00) lill-attriċi, imma wkoll ma ħallasx il-pagamenti tiegħu tal-manteniment mill-1 ta' Lulju, 2010, u sa llum l-arretrati ta' manteniment jammontaw għal disa' u sebgħin elf, mitejn u erbgħa u erbgħin Euro (€79,244) ekwivalenti għal tmien mija u tmenin elf Dirham Marokkin (880,000 MAD), skont ir-rata ta' skambju tal-10 ta' Ottubru 2017;

Illi l-attriċi għandha interess illi tinforza s-sentenza tat-28 ta' Novembru, 2016, kif mogħtija mit-Trial Court ta' Rabat fil-Marokk, fil-Gżejjer Maltin u dana stante l-fatt illi l-konvenut jinsab residenti hawn Malta u senjatament ġewwa numru 96, Triq is-Sejjieħ, Is-Swieqi, u l-attriċi għandha nteress li tiġbor il-flus lilha dovuti skond l-istess sentenza surriferita rappreżentanti d-dota u l-arretrati ta' manteniment lilha dovuti mill-konvenut;

***Għaldaqstant**, l-attriċi titlob, bir-rispett, illi din l-Onorobbli Qorti jogħġobha:*

1. *Tiddikjara eżegwibbli s-sentenza datata 28 ta' Novembru, 2016, mogħtija mit-Trial Court ta' Rabat fil-Marokk fl-ismijiet "Mrs Fatima Zahra Zeroual residing in Avenue Nakhil, Residence Hasnaa, Apt. 7, Hay Riad having as proxy Mrs Hafida Marzoul Rsq., attorney at the Bar of Rabat, plaintiff vs. Mr Hashim Kuduzovic, residing in Avenue Nakhil, Residence Hasnaa, Apt. 7, Hay Riad, Rabat, defendant", li ġiet ikkonfermata b'sentenza oħra tal-24 ta' Mejju, 2017, tal-Qorti tal-Appell ta' Rabat fil-Marokk, u tordna l-eżekuzzjoni tagħha u dana ai termini ta' l-Artikoli 825A-828 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, Kapitlu 12 tal-Liġijiet ta' Malta;*

2. *Tordna r-reġistrazzjoni tas-sentenza datata 28 ta' Novembru, 2016, mogħtija mit-Trial Court ta' Rabat fil-Marokk fl-ismijiet "Mrs Fatima Zahra Zeroual residing in Avenue Nakhil, Residence Hasnaa, Apt. 7, Hay Riad having as proxy Mrs Hafida Marzoul Rsq., attorney at the Bar of Rabat, plaintiff vs. Mr Hashim Kuduzovic, residing in Avenue Nakhil, Residence Hasnaa, Apt. 7, Hay Riad, Rabat, defendant", li ġiet ikkonfermata b'sentenza oħra tal-24 ta' Mejju, 2017, tal-Qorti tal-Appell ta' Rabat fil-Marokk, fl-Uffiċċju tar-Reġistru Pubbliku ai termini tal-Artikolu 828 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, Kapitlu 12 tal-Liġijiet ta' Malta.*

Bl-ispejjeż u bl-imgħax bl-ogħla rata li tippermetti l-liġi sad-data tal-pagament effettiv kontra l-konvenut illi huwa inġunt minn issa għas-subizzjoni.

2. Rat id-dokumenti eżebiti mir-rikorrent, ossija kopja awtentikata taċ-ċertifikat taż-żwieġ u traduzzjoni tiegħu (fol 7), dikjarazzjoni datata 11 tż' Ottubru, 2009 tas-soċjeta HK International Trading Services (fol 11), kopja awtentika tas-sentenza tat-28 ta' Novembru, 2016 mogħtjia mit-Trial Court ta' Rabat fil-Marokk, u traduzzjoni tagħha (fol 13) u kopja awtentika tas-sentenza tal-24 ta' Mejju, 2017, mogħtija mill-Qorti tal-Appell tal-Marokk, u traduzzjoni tagħha (fol 19).

3. Rat illi fis-17 ta' Jannar 2018, l-intimat laqa' għal dak mitlub billi qajjem is-segwenti difiżi:

    1. *Illi in linea preliminari u fl-ewwel lok, l-inkompetenza ta' dina 1-Onorabbli Qorti stante li kwalunkwe talba ai termini tal-Artikolu 826 tal-Kap 12 għandha ssir fil-qorti kompetenti ta' Malta, liema Qorti kompetenti fil-kawża odjerna hija ċertament il-Qorti Ċivili (Sezzjoni Familja), u dan ai termini tal-Avviż Legali 396 tal-2003.*

2. *Illi in linea preliminari ukoll, u fit-tieni lok, ma jeżisti ebda res judicata ai termini tal-Artikolu 826 tal-Kap 12, u dan stante li 1-esponenti sar jaf bis-sentenzi mertu ta' dan ir-rikors biss permezz ta' dan l-istess rikors odjern, u għalhekk qiegħed jieħu passi ġudizzjarji ġewwa l-Marokk u skont il-liġi Marokkina sabiex jikkontesta l-imsemmija sentenzi, liema sentenzi għalhekk m'humiex sentenzi finali, u dan kif jirriżulta mid-dokumenti annessi u mmarkati Dok A u Dok B;*

3. *Illi subordinatament u mingħajr preġudizzju għas-suespost, għal dak li jirrigwarda s-sentenzi tal-Qorti tal-Marokk f'dak li jirrigwarda dota, id-dota m'għadhiex teżisti u ma tistax iktar tiġi enforzata taħt il-liġi Maltija, stante li l-istess istituzzjoni hija llum kuntrarja għall-ordni pubbliku u/jew għal-liġi pubblika interna ta' Malta, u għalhekk is-sentenza f'dak li jirrigwarda d-dota qatt ma tista' tiġi enforzata ġewwa Malta ai termini tal-Artikolu 827(1)(c) tal- Kap 12;*

4. *Illi subordinatament u mingħajr preġudizzju għas-suespost, is-sentenzi tal- Qorti tal-Marokk mertu tar-rikors odjern ma jistgħux jiġu enforzati ai termini tal-Artikolu 827(1)(b) tal-Kap 12 stante li, jekk is-sentenzi ingħataw fil-kontumaċja tal-esponent, l-esponent ma seta' qatt ikun kontumaċi stante li hu qatt ma ġie debitament notifikat skont il-liġi bil-kawżi li nfetħu kontrih ġewwa l-Marokk;*

5. *Illi subordinatament u mingħajr preġudizzju għas-suespost, is-sentenzi mertu tar-rikors odjern huma vizzjati ai termini tal-Artikolu 827(l)(a) tal-Kap 12 b'referenza għall-Artikolu 811(b) tal-Kap 12, fejn il-kawżi qatt ma ġew notifikati lill-esponent u fejn 1-esponent qatt ma deher fl-istess proċeduri ġewwa l-Marokk;*

6. *Illi subordinatament u mingħajr preġudizzju għas-suespost, s-sentenzi mertu tar-rikors odjern huma vizzjati ai termini tal-Artikolu 827(1)(a) tal-Kap 12 b'referenza għall-Artikolu 811(a), fejn is-sentenzi ttieħdu b'qerq tal-attriċi bi ħsara tal-esponent, fosthom fir-rigward tan-nuqqas ta' notifika, fir-rigward tal-kuntratt ta' żwieġ li ma sarx kif maqbul, fir-rigward tal-pagamenti sostanzjali li l-esponent kien għamel lill-attriċi li naqset milli ssemmi l-attriċi u fir-rigward tal-fatt li l-esponent m'għadux jipperċepixxi l-introjtu msemmi mill-attriċi, u dan kif ser jiġi spjegat u pruvat ulterjorment fil-mori tal-kawża odjerna.*

7. *Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.*

Bl-ispejjeż kontra l-attriċi li minn issa hija nġunta in subizzjoni, u b'riżerva għad-drittijiet kollha spettanti lill-esponent, fosthom għad-

danni.

4. Rat id-dokumentazzjoni eżebita mill-intimat, ossija kopja oriġinali u traduzzjoni tal-'*Memorandum of Appeal against a Judgement of the Court of Appeal*' datata 27 ta' Diċembru 2017 (fol 50) u kopja oriġinali ta' '*Suspension of Judgment Request submitted to the First President of Rabat Court of Appeal and Counsellors*' datat 8 ta' Jannar 2018 (fol 67).

5. Rat illi fit-23 ta' Jannar 2018, l-intimat għamel rikors fejn talab illi jiġu trattati u deċiżi l-ewwel żewġ eċċezzjonijiet tiegħu, ossija dawk ta' nuqqas ta' kompetenza ta' dina l-Qorti u ta' nuqqas ta' 'res ġudikata', għal liema talba r-rikorrent qablet, permezz ta' nota ppreżentata fit-30 ta' Jannar 2018.

6. Rat illi fit-30 ta' Jannar 2018, il-Qorti laqgħet it-talba ta' l-intimat u ordnat l-inverzjoni tal-provi sabiex jiġu kkunsidrati u deċiżi l-ewwel żewġ eċċezzjonijiet.

7. Rat id-dokumenti eżebiti mill-intimat fit-8 ta' Marzu 2018, ossija ċertifikat datat 25 ta' Jannar 2018 maħruġ mill-Qorti tal-Appell tar-Rabat, Marokk li jikkonferma illi hemm appell pendenti (fol 94) kif ukoll kopja oħra tad-dokument ġia eżebit mar-risposta a fol 67.

8. Rat ix-xhieda tal-Avukat Marokkin **Brahim Amoussi**, prodott mill-intimat, illi kkonferma illi hemm proċeduri ta' appell pendenti w eżebixxa dokumenti f'dak is-sens. (fol 114)

9. Rat l-affidavit ta' l-intimat **Hashim Kuduzovic**, ippreżentat fl-20 ta' Ġunju 2018 (fol 121) flimkien ma' dokumentazzjoni.

10. Rat illi fl-20 ta' Ġunju 2018 l-intimat ddikjara illi ma kellux aktar provi dwar l-ewwel żewġ eċċezzjonijiet tiegħu.

11. Rat illi fit-2 ta' Novembru 2018, ir-rikorrenti ppreżentat żewġ dokumenti, ossija rapport tal-Avukat Marokkin tar-rikorrenti, **Hafida Marzouk** dwar il-posizzjoni legali ġewwa l-Marokk tal-proċeduri li qed jiġu enforzati hawn Malta (fol 185), fejn għarrfet illi l-appell ser jiġi kkunsidrat fis-7 ta' Novembru 2018 kif ukoll kopja ta' sentenza tal-Criminal Chamber of the Court of Appeal of Fez datat 21 ta' Mejju 2018, li liberat lir-rikorrenti minn akkuzi ta' "forgery" li saru mill-intimat fil-konfront tagħha. (fol 188)

12. Rat illi fl-10 ta' April 2019, ir-rikorrenti ppreżentat dokument redatt mill-Avukat tar-rikorrenti, Hafida Marzouk, fejn għarrfet illi l-appell instema' fit-28 ta' Marzu 2019 u jinsab ddifferit għat-8 ta' Mejju 2019. (fol 194)

13. Rat illi permezz ta' rikors ippreżentat fil-15 ta' Ottubru 2019, l-intimat talab illi l-kawża 'Kuduzovic Hashin vs Zahra Zeroual Fatima', Rikors Ġuramentat Nru 417/18 jinstema' kontestwalment mal-proċeduri odjerni.

14. Rat illi fis-17 ta' Ottubru 2019, dina l-Qorti, kif komposta, ħadet konjizzjoni tal-atti.

15. Rat illi fis-17 ta' Ottubru 2019, ir-rikorrenti ppreżentat dokument redatt mill-Avukat tar-rikorrenti, Hafida Marzouk, fejn għarrfet illi l-appell kellu jinstema' fl-10 ta' Lulju 2019 iżda fuq talba ta' l-intimat, ġie differit għat-18 ta' Settembru 2019. (fol 199)

16. Rat illi fil-21 ta' Novembru 2019, ir-rikorrenti, tramite l-konsulent legali tagħha, għarrfet lill-Qorti illi ma kellha ebda oġġezzoni illi l-kawża 'Kuduzovic Hashin vs Zahra Zeroual Fatima', Rikors Ġuramentat Nru 417/18 tinstema' kontestwalment mal-proċeduri odjerni, u għalhekk il-Qorti ordnat illi l-atti ta' dik il-kawża jinġiebu quddiem dina l-Qorti sabiex jinstemgħu u jiġu deċiżi kontestwalment mal-kawża odjerna.

17. Rat illi fid-19 ta' Frar 2020 il-partijiet għarrfu lill-Qorti illi l-proċeduri quddiem il-Qorti tal-Appell tar-Rabat, Marokk jinsabu differiti għas-sentenza għas-26 ta' Frar 2020.

18. Rat illi fid-29 ta' Mejju 2020, ir-rikorrenti ppreżentat d-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell tar-Rabat, Marokk mogħtija fis-26 ta' Frar 2020 flimkien ma' traduzzjoni tagħha (fol 309), kif ukoll deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell tar-Rabat, Marokk mogħtija is-26 ta' Ġunju 2019 flimkien ma' traduzzjoni tagħha. (fol 316)

19. Rat illi fis-7 ta' Lulju 2020, l-intimat ippreżenta dikjarazzjoni tal-avukat Marokkin tal-intimat, Brahim Amoussi, fejn għarraf li ma qabilx mad-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell tar-Rabat, Marokk u bi ħsiebu jappella minnha. (fol 226 fil-process 417/2018)

20. Rat illi fil-15 ta' Diċembru 2020, ir-rikorrenti ppreżentat dokument redatt mill-Avukat tar-rikorrenti, Hafida Marzouk, fejn għarrfet illi l-appell deċiż fis-26 ta' Frar 2020 issa kien 'res ġudikata'. (fol 327)

21. Rat illi fis-17 ta' Frar 2021, il-partijiet qablu illi, a differenza ta' dak miftiehem u degretat fis-seduta tat-30 ta' Jannar fejn il-kawża kienet intiża għall-provi fuq l-ewwel żewġ eċċezzjonijiet, il-kawża issa setgħet titħalla għall-provi kollha fuq l-eċċezzjonijiet kollha, u għalhekk l-intimat talab żmien jirregola ruħu.

22. Rat illi fis-17 ta' Frar 2021, l-intimat ippreżenta sottomissjoni bil-miktub tal-avukat Marokkin Brahim Amoussi (fol 348) kif ukoll kopja tad-deċiżjoni datata 26 ta' Frar 2020, ġia ppreżentata.

23. Rat illi fis-6 ta' Lulju 2021, il-kawża ġiet differita għas-sottomissjonijiet finali.

24. Rat is-sottomissjonijiet tar-rikorrenti ippreżentat fit-28 ta' Settembru 2021.

25. Rat is-sottomissjonijiet ta' l-intimat ippreżentati fis-16 ta' Novembru 2021.

26. Rat illi fis-16 ta' Novembru 2021 il-kawża ġiet differita għas-sentenza.

Ikkunsidrat

27. Jirriżulta, mid-dokumentazzjoni vasta eżebita mill-partijiet, illi huma kienu miżżewġin ġewwa il-Marokk fil-25 ta' Diċembru tas-sena 2009.

28. Jirriżulta illi l-intimat, Hashim Kuduzovic ma ħallasx manteniment lir-rikorrenti martu u ma ħallasx il-bilanċ tad-dota li kien intrabat iħallas maż-żwieġ, u għalhekk, fl-20 ta' Jannar 2016, ir-rikorrenti talbet lill-Qorti ġewwa Rabat, il-Marokk, biex tingħata manteniment ta' 30,000 MAD fix-xahar u l-intimat raġel tagħha jiġi ordnat iħallas is-somma ta' €200,000 f'dota illi għadha ma tħallsitx.

29. Jirriżulta illi, apparentement, l-atti ta' tali proċeduri ġew notifikati lill-impjegata ta' l-intimat, w fit-**28 ta' Novembru 2016**, fil-proċeduri <u>Nru 176/1620/2016</u> (indikati f'xi atti wkoll bħala 2016/1620/176), il-Qorti ta' Rabat, il-Marokk ordnat lill-intimat iħallasha manteniment ta' 10,000 MAD u li jħallas l-ammont ta' €200,000. (fol 13)

30. Jirriżulta illi fl-4 ta' Jannar 2007, ir-rikorrenti appellat minn tali deċiżjoni stante illi stqarret illi l-manteniment mogħti mill-Qorti ma kienx suffiċjenti, u permezz ta' deċiżjoni mogħtija fl-**24 ta' Mejju 2017** mill-Qorti tal-Appell ta' Rabat, il-Marokk, fil-proċeduri <u>Nru 63/1606/2017</u> (indikati f'xi atti wkoll bħala 2017/1606/63), l-appell ġie miċħud u s-sentenza tat-28 ta' Novembru 2016 ikkonfermat.

31. Jirriżulta illi fit-2 ta' Novembru 2017, ir-rikorrenti ppreżentat il-proċeduri odjerni sabiex id-deċiżjoni tal-Qorti ta' Rabat, il-Marokk datat 28 ta' Novembru 2016 tiġi enforzabbli hawn Malta, fejn l-intimat jirrisjedi.

32. Jirriżulta illi l-intimat ġie notifikat bl-atti fit-2 ta' Jannar 2018. (fol 36)

33. Jirriżulta, madanakollu, illi fis-27 ta' Diċembru 2017, **jiġifieri QABEL ma' l-intimat ġie notifikat bl-atti tal-proċeduri odjerni**, l-intimat ressaq Appell quddiem '*The First President of Rabat Court of Appeal and Counsellors*', proċeduri Nru 47/1622/2018, fejn talab illi d-deċiżjoni mogħtija fit-28 ta' Novembru 2016 u kkonfermata minn l-Appell fl-24 ta' Mejju 2017 tiġi annullata. (fol 50)

34. Jirriżulta wkoll illi, fit-8 ta' Jannar 2018, l-intimat talab ukoll għas-sospensjoni tal-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni tal-Appell tal-24 ta' Mejju 2017 li kienet, da parte tagħha, kkonferma s-sentenza tat-28 ta' Novembru 2016. (fol 67)

35. Jirriżulta illi, skond ix-xhieda mogħtija mill-konsulent legali Marokkin ta' l-intimat mogħtija fit-2 ta' Mejju 2018 (fol 114), fl-24 ta' April 2018 il-Qorti ħarġet ordni biex tissospendi l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni datata 24 ta' Mejju 2017. (fol 119)

36. Jirriżulta illi, permezz ta' deċiżjoni mogħtija fis-**27 ta' Frar 2020**, il-Qorti tal-Appell ta' Rabat, il-Marokk, fil-proċeduri Nru 47/1622/2018, ċaħdet l-appell ta' l-intimat peress illi d-deċiżjoni tat-28 ta' Novembru 2016 li huwa kien qiegħed jimpunja inħarġet fil-konfront ta' Hashim Kuduzovic filwaqt illi l-appell minnu intavolat fis-27 ta' Diċembru 2017 sar minn "Mr Hashim Kodozofetch", u l-Qorti tal-Appell qieset li, skond l-Artikolu 142 tal-Proċedura Ċivili, l-ismijiet tal-partijiet fl-ewwel istanza u fl-appell iridu jkunu l-istess, u dana kienx il-każ. (fol 309) Tali deċiżjoni ġiet eventwalment notifikata lill-intimat fit-13 ta' Lulju 2021 (vide fol 265, Rik Ġur 417/2018).

37. Jirriżulta illi f'dana mhux daqstant deċifrabbli imma ċertament li saret qabel is-27 ta' Ġunju 2020, (vide fol 351 et seq) il-konsulent legali tal-intimat jikkontendi illi appella mid-deċiżjoni mogħtija fis-27 ta' Frar 2020.

38. Jirriżulta wkoll illi, nelfrattemp, l-intimat kien ressaq proċeduri ta' divorzju quddiem is-Social Court of First Instance ta' Casablanca fejn, fis-26 ta' Ġunju 2019, permezz ta' proċeduri 18/1626.6077, ġie degretat id-divorzju bejn iż-żewġ partijiet. (fol 316)

39. Jirriżulta illi, fl-atti tal-proċeduri Rik Ġuramentat 417/2018 li qed jimxu kontestwalment ma' dawk odjerni, l-intimat ippreżenta ittra bla data tal-Avukat Marokkin Brahim Amoussi fejn iddikjara illi "*the above-stated case is still being heard ... before the Court of Cassation ... Before the Court of Appeal*". (fol 262)

40. Jirriżulta, dejjem fl-atti tal-proċeduri Rik Ġuramentat 417/2018 li qed jimxu kontestwalment ma' dawk odjerni, r-rikorrent ippreżentat affidavit tal-Avukat Marzouk Hafida-Houles datata 12 ta' Lulju 2021 fejn qalet is-segwenti: (fol 267)

> *I, the undersigned Mrs Hafida Merzouk Esquire, Attornet at the Bar of Rabat (Kingdom of Morocco) do hereby certify that after checking the records books of the Appeal Court of Rabat, I found out that the judgment No 202, made in the case file No 47/1622/2018, to which case file No 1452/1622/2019 war attached, has not been subject to appear either in cassation or through a judicial review, as mentioned in the statement submitted by Mr Ibrahim Amoussi Esquire to the Court of Malta.*

41. Jirriżulta illi għalkemm l-konsulent legali Marokkin ta' l-intimat jikkontendi, f'Ġunju 2020, illi huwa intavola appell, aktar minn sena u nofs wara, ma nġiebu ebda provi illi attwalment tali appell qatt ġie uffiċjalment intavolat u ebda dokumentazzjoni mill-Qorti tal-Appell u/jew il-Qorti ta' Kassazzjoni, fejn jingħad illi hemm tali proċeduri pendenti.

Ikkunsidrat

42. Jirriżulta illi, fit-30 ta' Jannar 2018, il-partijiet indikaw lill-Qorti illi jkun aħjar li jiġu meqjusa u deċiżi l-ewwel żewġ eċċezzjonijiet ta' l-intimat, għal liema rikjesta l-Qorti qablet dakinhar. (fol 84)

43. Jirriżulta illi fis-17 ta' Frar 2021, il-partijiet indikaw lill-Qorti illi, in vista tal-provi prodotti, l-eċċezzjonijiet kollha jistgħu jiġu meqjusa mill-Qorti fid-deċiżjoni finali tagħha, u mhux biss l-ewwel żewġ eċċezzjonijiet.

44. Għalhekk, il-Qorti ser tgħaddi biex tiddeċiedi l-proċedura odjerna u tikkunsidra l-eċċezzjonijiet kollha ta' l-intimat Kuduzovic.

Ikkunsidrat

45. Jirriżulta, fid-difiża tiegħu, illi l-intimat qiegħed joġġezzjona għat-talba ta' l-infurzar tas-sentenza tal-Qorti ta' Rabat, il-Marokk datata 28 ta' Novembru 2016 għar-raġunijiet segwenti:

   a. Din il-Qorti m'hix kompetenti biex tiddeċiedi dina l-kwistjoni peress illi messha saret quddiem il-Qorti Ċivili (Sezzjoni Familja).
   b. Is-sentenza ma hijiex 'res ġudikata', peress illi huwa għadu qed jikkontestaha.
   c. Il-kunċett ta' dota f'Malta ġie abolit u għalhekk ma tistax tiġi enforzata f'Malta a tenur tal-Artikolu 827 (1) (c).
   d. Is-sentenza ma tistax tiġi enforzata f'Malta a tenur tal-Artikolu 827 (1) (b) peress illi ngħatat fil-kontumaċja tiegħu.
   e. Is-sentenza hija vizzjata a tenur tal-Artikolu 811 (b) tal-Kap 12 peress illi huwa qatt ma ġie notifikat.
   f. Is-sentenza hija vizzjata a tenur tal-Artikolu 811 (a) peress illi ittieħdet riżultat ta' qerq.

46. Il-Qorti ser issa tgħaddi biex tikkunsidra kull eċċezzjoni separatament.

- Nuqqas ta' kompetenza

47. L-intimat jikkontendi illi, abbażi tal-Artikolu 4 tal-Iskeda annessa mal-Leġislazzjoni Sussidjarja 12.20, il-Qorti kompetenti sabiex tiddeċiedi t-talba rikorrenti kellha tkun il-Qorti Ċivili (Sezzjoni Familja).

48. Il-Qorti tagħmel referenza għar-4 Artikolu tal-Iskeda annessa mal-Leġislazzjoni Sussidjarja 12.20, li tgħid is-segwenti:

> *Lill-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) għandhom jiġu assenjati dawk il-kawżi li jaqgħu fil-kompetenza tal-Qorti Ċivili u li għandhom x'jaqsmu ma':*
>
> *(a) it-Titoli I, II u IV ta' l-Ewwel Ktieb tal-Kodiċi Ċivili;*

(b) l-Ordinanza dwar l-Eżekuzzjoni ta' Digrieti ta' Manteniment;
(c) l-Att dwar l-Eżekuzzjoni Reċiproka ta' Ordnijiet ta' Manteniment;
(d) l-Att dwar iż-Żwieġ; u
(e) l-Att dwar is-Sekwestru u l-Kustodja ta' Minuri.

49. L-Artikoli 825A sa 828 li abbażi tagħhom qiegħda ssir l-azzjoni odjerna, jinsabu fit-Titolu V tat-Tielet Ktieb tal-Kodiċi ta' Organiżazzjoni u Proċedura Ċivili.

50. Il-Qorti hawnhekk tagħmel referenza għal dak illi qalet il-Qorti fil-kawża 855/2015SM fl-ismijiet '**El Aal vs El Sajed**' deċiża fl-1 ta' Marzu 2017, fejn dwar eċċezzjoni simili, kellha dan xi tgħid sintetikament:

> *24.1. Illi ai termini tal-artiklu 826 tal-Kap 12 fuq indikat hi proprju din il-qorti odjerna, senjatament il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili, li hi statutorjament munita bil- kompetenza li tordna l-eżekuzzjoni tas-sentenzi esteri li jkunu għaddew in ġudikat;*
>
> *24.2. Illi din il-qorti la ġiet mitluba u lanqas hu l-kompitu tagħha, li teżamina l-mertu tal-każ stante li dan ġia` ġie deċiż fil-forum esteru fejn ir-riżultat tal-istess qed jiġi mitlub li jkun eżegwit f'Malta*

51. Illi huwa ċar lill-Qorti illi l-kompentenza għall-eżekuzzjoni ta' sentenzi barranija hija mansjoni prettament tal-Prim' Awla, Qorti Ċivili, u ċertament ma jaqgħux fl-ambitu tal-parametri ta' kompetenza mogħtija lill-Qorti Ċivili (Sezzjoni Familja).

52. Għalhekk, l-ewwel eċċezzjoni ma timmeritax illi tiġi kunsidrata favorevolment.

- **Is-sentenza ma hijiex res ġudikata**

53. L-intimat jikkontendi, fid-difiża tiegħu, illi l-proċeduri ġewwa l-Qorti tar-Rabat, fil-Marokk, ma humiex finali, w għadhom pendenti.

54. Ir-rikorrenti, da parte tagħha, tikkontendi illi huma finali u li din id-difiża hija unikament tentattiv da' parte ta' l-intimat biex itallgħu l-proċeduri.

55. Jirriżulta illi, għalkemm parte mill-assersjoni hija korretta, ma hijiex korretta għal kollox.

56. Jirriżulta, di fatti, illi s-sentenza tat-28 ta' Novembru 2016 mogħtija mill-Qorti ta' Rabat, il-Marokk (Proċeduri Nru 176/1620/2016) ġiet ikkonfermata mill-Qorti tal-Appell ta' Rabat, il-Marokk (Proċeduri Nru 63/1606/2017) fl-24 ta' Mejju 2017.

57. Jirriżulta, madanakollu, illi l-intimat intavola appell għad-deċiżjoni abbażi ta' varji ilmenti, fosthom il-fatt illi ma kienx notifikat korrettement, liema appell instema mill-Qorti tal-Appell (Proċeduri Nru 47/1622/2018) u ġew deċiżi finalment fis-26 ta' Frar 2020.

58. Jirriżulta illi fid-deċiżjoni tas-26 ta' Frar 2020, il-Qorti tal-Appell caħdet it-talba għar-revoka tad-deċiżjoni tat-28 ta' Novembru 2016 u għalhekk ikkonfermat id-deċiżjoni tat-28 ta' Novembru 2016.

59. Jirriżulta illi l-intimat jikkontendi illi huwa ressaq appell ieħor mid-deċiżjoni tas-26 ta' Frar 2020, iżda filwaqt illi huwa minnu li ppreżenta dokument li jagħti x'jifhem li seta' gie ppreżentat appell, ma ġew ippreżentati ebda dokumentazzjoni uffiċjali illi kien hemm appell ippreżentat, w il-konsulent legali Marokkina tar-rikorrenti ikkonfermat f'dokument minnha redatt illi ma hemm ebda appell pendenti.

60. Jirriżulta, finalment, illi d-deċiżjoni finali ġiet notifikata skond il-Liġi lill-intimat fit-13 ta' Lulju 2021.

61. Jirriżulta, għalhekk, mill-assjem tal-provi, li jidher ċar li d-deċiżjoni tat-28 ta' Novembru 2016, kif ikkonfermata mill-Appell fl-24 ta' Mejju 2017 u kif mgħarbla u kkonfermata mill-ġdid mill-istess Appell fis-26 ta' Frar 2020, hija attwalment res ġudikata.

62. Għalhekk, it-tieni eċċezzjoni ta' l-intimat ma timmeritax illi tiġi akkolta.

- **Sentenza mhux enforzabbli a tenur tal-Artikolu 827 tal-Kap 12**

63. Jirriżulta illi l-intimat qajjem ukoll eċċezzjonijiet fejn saħaq illi s-sentenza ma kinetx enforzabbli abbażi ta' varji difiżi naxxenti mill-Artikolu 827 tal-Kap 12, u dawna kienu s-segwenti:

    a. Il-kunċett ta' dota f'Malta ġie abolit u għalhekk ma tistax tiġi enforzata f'Malta a tenur tal-Artikolu 827 (1) (c).
    b. Is-sentenza ma tistax tiġi enforzata f'Malta a tenur tal-Artikolu 827 (1) (b) peress illi ngħatat fil-kontumaċja tiegħu.
    c. Is-sentenza hija vizzjata a tenur tal-Artikolu 811 (b) tal-Kap 12 peress illi huwa qatt ma ġie notifikat.
    d. Is-sentenza hija vizzjata a tenur tal-Artikolu 811 (a) peress illi ttieħdet riżultat ta' qerq.

64. Ikun għalhekk opportun illi jiġu evalwati l-Artikolu 826 u 827 fl-ottika ta' ġurisprudenza nostrana kif ukoll awturi.

65. Għandu jiġi osservat, l-ewwel u qabel kollox, illi l-eżekuzzjoni ta` sentenza f`Malta li tkun ingħatat minn Qorti jew tribunal ta` pajjiż ieħor, u li ma jkunx stat membru tal-UE, mhijiex awtomatika għaliex tinvolvi proċediment exequitur skont kif previst fl-Art 826 tal-Kap 12.

66. Għandu jiġi osservat wkoll illi huwa possibbli li s-sentenza ma tingħatax rikonoxximent u allura eżekuzzjoni f`Malta jekk tkunx tissodisfa r-rekwiżiti tal-Art 827 tal-Kap 12.

67. L-Art 826 tal-Kodiċi ta' Organiżazzjoni u Proċedura Ċivili (Kap 12) jgħid hekk:-

"Bla ħsara tad-dispozizzjonijiet tal-Att dwar l-Eżekuzzjoni Reċiproka ta` Sentenzi ta` Tribunali Ingliżi, is-sentenzi mogħtija minn qorti kompetenti ta` pajjiż barra minn Malta, u li jkunu saru ġudikat, jistgħu jiġu eżegwiti mill-qorti kompetenti ta` Malta, bħas-sentenzi mogħtija f`Malta, fuq rikors b`talba biex tiġi ordnata l-eżekuzzjoni ta` dawk is-sentenzi."

68. L-Art 827 tal-Kap 12 sussegwentement jipprovdi dwar x`eżami trid tagħmel il-qorti meta ssir talba skont l-Art 826 tal-Kap 12, u s-subartikolu (1) jgħid illi l-eżekuzzjoni ma tkunx tista` ssir :-

(a) jekk is-sentenza li tagħha tintalab l-eżekuzzjoni tista` tkun attakkata għal xi waħda mir-raġunijiet imsemmija fl-Artikolu 811.

(b) f`każ ta` sentenza mogħtija fil-kontumaċja, jekk il-partijiet ma kinux kontumaċi skont il-liġi barranija.

(c) jekk is-sentenza fiha xi disposizzjonijiet kuntrarji għall-ordni pubbliku jew għal-liġi pubblika interna ta` Malta.

69. Sussegwentement, fis-subartikolu (2) jingħad illi :

Għall-finijiet ta` dan l-artikolu, l-eċċezzjoni ta` inkompetenza minħabba nuqqas ta` ġurisdizzjoni tal-qorti li tat is-sentenza, tista` tingħata taħt id-dispożizzjoni tal-artikolu 811(d), ukoll jekk dik il-qorti tkun iddeċidiet fuq l-eċċezzjoni tal-inkompetenza, fil-każ ta` azzjoni kontra persuna li ma taqax taħt il-ġurisdizzjoni ta` dik il-qorti sew minħabba d-domiċilju jew ir-residenza tagħha, kemm-il darba dik il-persuna ma tkunx qagħdet minn rajha għal dik il-ġurisdizzjoni.

70. Għandu jingħad illi, minn natura tiegħu, l-Art 827 jirrikjedi nterpretazzjoni stretta. Infatti, sabiex talba għall-eżekuzzjoni ta` sentenza tkun respinta jeħtieġ li tirriżulta xi preġudizzjali ndikata fid-disposizzjoni. Il-Qorti hawnhekk tagħmel referenza għall-kawża deċiża mill-Qorti tal-Appell fl-ismijiet **Schoeller International Gmbh v. Ellul et** fejn ingħad hekk:-

F`dan il-kuntest din il-Qorti, pero`, tħoss li għandu jiġi osservat li meta ssir talba għall-eżsekuzzjoni ta` sentenza ta` qorti estera l-indaġini li trid issir mill-qorti lokali ma tridx tkun konċernata bil-mertu tal-proċeduri quddiem il-qorti estera li wassal għal dik is-sentenza għax altrimenti l-qorti li tkun ġiet mitluba li tagħti eżekuzzjoni lil dik is-sentenza tkun qed tassumi poteri li ma kienux intiżi bid-dispost tal-Artikolu 826 et sequitur tal-Kap. 12. F`dawn iċ-ċirkostanzi kull ma hu rikjest mill-Qorti ta` Malta hu li tassigura li dik is-sentenza ma tkunx, (a) tista` tiġi attakkata għal xi raġuni li, skond il-Kodiċi ta` Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, tagħti

lok għar-ritrattazzjoni a tenur tal-Artkolu 811 tal-Kap 12, (b) li f`każ ta` sentenza mogħtija fil-kontumaċja, jekk il-partijiet ma kinux kontumaċi skond il-liġi barranija, u (c) li dik is-sentenza ma jkunx fiha xi disposizzjonijiet kuntrarji għall-ordni pubbliku jew għal-liġi pubblika interna ta` Malta."

(ara wkoll Farrugia noe v. Peter Blond International Ltd. deċiża minn din il-Qorti fil-31 ta` Ottubru, 2008).

71. Għandu jingħad illi tali prinċipji huma in konformita mad-dottrina in materia, u hawnhekk il-Qorti tagħmel referenza għal ġurist Luigi Mattirolo fit-**Trattato di Diritto Giudiziario Civile Italiana** (Vol. VI, 4a ed, Torino 1898 p. 942) fejn, dwar dina l-proċedura, jgħid is-segwenti dwar x'għandha tagħmel il-Qorti:

... non e` chiamata ad esaminare e rivedere il merito della causa, e molto meno a riparare la sentenza estera che le apparisca contraria a giustizia, ma solo ad esaminare se la sentenza straniera abbia le condizioni necessarie perche` le si possa accordare forza esecutiva nel nostro territorio. Adunque il giudizio di delibazione e` un giudizio sui generis, straordinario, cosi` per riguardo al magistrato davanti a cui si svolge in primo ed ultimo grado, come per i confini limitati entro i quali debbe strettamente contenersi l`esame dell`autorita` giudicante."

72. L-intimat, fil-proċeduri odjerni, qiegħed jopponi li d-deċiżjoni tat-28 ta' Novembru 2016 tiġi eżegwita peress illi jikkontendi li ma kienx notifikat biha, hija vizzjata bil-qerq tar-rikorrenti u tipprovdi għall-ħlas ta' dritt illi ġie abolit fil-Liġi nostrana.

73. Il-Qorti, hawnhekk, tqis illi għandha tirreferi għas-sentenza li tat il-Qorti tal-Kummerċ fil-25 ta` Novembru 1952, fil-kawża fl-ismijiet **Salvatore Camilleri noe v. Spiridione Mizzi** fejn ingħad is-segwenti:-

"Is-sentenzi li jkunu għaddew "in giudicato" pronunzjati minn tribunali kompetenti barra mill-Gżira ta` Malta u d-Dipendenzi Tagħha, huma eżegwibbli mill-Qrati kompetenti ta` dawn il-Gżejjer bħas-sentenzi mogħtijin f`dawn il-Gżejjer, b`ċitazzjoni b`talba biex tiġi ordnata l-eżekuzzjoni ta` tali sentenzi. Iżda l-Qorti, qabel ma tiddeċiedi fuq it-talba, għandha tara jekk is-sentenza li tagħha tintalab l-eżekuzzjoni tkunx impunjabbli għal xi wieħed mill-motivi speċifikati fl-art. 814 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, jekk tirrikorrix xi ċirkustanza li tista` tirrendi kompetenti l-Qrati ta` dawn il-Gżejjer skond l-istess Kodiċi, jekk, f`każ ta` sentenza pronunzjata in kontumaċja, il-partijiet kinux legalment kontumaċi, u jekk is-sentenza tikkontjenix dispozizzjonijiet kuntrarji għall-ordni publiku jew għad-dritt publiku intern viġenti f`dawn il-Gżejjer. Jekk fis-sentenza tat-tribunal estern jinsab xi wieħed minn dawn id-difetti jew vizzji dik is-sentenza ma tkunx eżegwibbli f`dawn il-Gżejjer. Ikun hemm lok li tiġi opposta l-inkompetenza tat-tribunal minħabba nuqqas ta` ġurisdizzjoni tal-Qorti li tkun tat is-sentenza, ankorke` dik il-Qorti tkun

iddeċidiet fuq l-eċċezzjoni tal-inkompetenza, fil-każijiet kollha ta` azzjonijiet kontra persuni mhux suġġetti għall-ġurisdizzjoni ta` dik il-Qorti minħabba d-domiċilju jew ir-residenza, kemm il-darba dawk il-persuni ma jkunux volontarjament issottomettew ruħhom għal dik il-ġurisdizzjoni. Bil-fatt li l-konvenut quddiem it-tribunal esteru baqa` kontumaċi, huwa ma jiġix li ssottometta ruħu volontarjament għall-ġurisdizzjoni ta` dak it-tribunal; għaliex il-kontestazzjoni kontumaċjali ma hix sottomissjoni għat-tribunal esteru, imma għandha tiġi nterpretata bħala oppozizzjoni għall-kompetenza tat-tribunal esteru. U dan apparti milli, biex l-Awtorita` estera jkollha notifika regolari taċ-ċitazzjoni trid tkun uniformat ruħha mal-ligi viġenti fil-pajjiż fejn dik in-notifika għandha tiġi eżegwita."

74. Jirriżulta, mill-assjem tal-provi, illi fil-każ odjern ma hijiex qiegħda tiġi eżegwita sentenza illi l-intimat qatt ma seta' kellu ħjiel illi setgħet tingħata, stante illi jirriżulta ċar, anke minn l-atti ppreżentati mill-intimat stess, illi proċeduri bejn il-partijiet kienu gia inbdew minnu stess preċedentement.

75. Jirriżulta wkoll illi is-sentenza li qed tintalab l-eżekuzzjoni tagħha ġiet ikkontestata mill-intimat stess, waqt il-mori tal-proċeduri odjerni, w ir-rikjesta tiegħu ġiet miċħuda, u għalhekk jidher ċar illi l-intimat kellu kull opportunita' illi jikkontesta d-deċiżjoni li qed tintalab l-eżekuzzjoni tagħha hawn Malta, iżda falla!

76. Jirriżulta wkoll illi għalkemm l-istitut tad-"Dota", li dwarha jilmenta l-intimat, ġie abolit f'Malta, dana ma jfissirx illi ġie reż illegali u kontra l-ordni pubbliku, u għalhekk ma hemm ebda raġuni għaliex obbligu assunt mill-intimat b'mod legali bħala parti mill-prassi lokali ġewwa l-Marokk jitqies bħala illegali u mhux enforzabbli f'Malta.

77. Tenut kont tal-konsiderazzjonijet fuq magħmula, il-Qorti tqis illi l-aħħar erbgħa eċċezzjonijiet, għalhekk, ma jistgħux jiġu kkunsidrati favorevolment.

Il-Qorti

Wara illi rat l-atti kollha proċesswali u rat is-sottomissjonijiet bil-miktub tal-abbli difensuri tal-partijiet;

Tgħaddi biex taqta' u tiddeċiedi l-vertenza billi:

Tiċħad l-eċċezzjonijiet kollha tal-intimat, u għalhekk:

Tilqa' t-talbiet tar-rikorrenti kif dedotti.

Tiddikjara eżegwibbli s-sentenza datata 28 ta' Novembru, 2016, mogħtija mit-Trial Court ta' Rabat fil-Marokk, Kawża Nru 176/1620/2016 fl-ismijiet "***Mrs Fatima Zahra Zeroual residing in Avenue Nakhil, Residence Hasnaa, Apt. 7, Hay Riad having as***

proxy Mrs Hafida Marzoul Rsq., attorney at the Bar of Rabat, plaintiff vs. Mr Hashim Kuduzovic, residing in Avenue Nakhil, Residence Hasnaa, Apt. 7, Hay Riad, Rabat, defendant", li ġiet ikkonfermata b'sentenza oħra tal-24 ta' Mejju, 2017, Kawża Nru 63/1606/2017, tal-Qorti tal-Appell ta' Rabat fil-Marokk, u tordna l-eżekuzzjoni tagħha u dana ai termini ta' l-Artikoli 825A-828 tal-Kodiċi ta' Organiżazzjoni u Proċedura Ċivili, Kapitlu 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

Tordna r-reġistrazzjoni tas-sentenza datata 28 ta' Novembru, 2016, mogħtija mit-Trial Court ta' Rabat fil-Marokk, Kawża Nru 176/1620/2016 fl-ismijiet "***Mrs Fatima Zahra Zeroual residing in Avenue Nakhil, Residence Hasnaa, Apt. 7, Hay Riad having as proxy Mrs Hafida Marzoul Rsq., attorney at the Bar of Rabat, plaintiff vs. Mr Hashim Kuduzovic, residing in Avenue Nakhil, Residence Hasnaa, Apt. 7, Hay Riad, Rabat, defendant***", li ġiet ikkonfermata b'sentenza oħra tal-24 ta' Mejju, 2017, Kawża Nru 63/1606/2017, tal-Qorti tal-Appell ta' Rabat fil-Marokk, fl-Uffiċċju tar-Reġistru Pubbliku ai termini tal-Artikolu 828 tal-Kodiċi ta' Organiżazzjoni u Proċedura Ċivili, Kapitlu 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

Bl-ispejjeż kontra l-intimat.

Francesco Depasquale LL.D. LL.M. (IMLI)
Imħallef

Rita Sciberras
Deputat Reġistratur